

HART BOVEN HARD DAG 24 APRIL 2021

Verslag Werkgroep 3: Breng de buurt in beweging

Hoe kunnen we bewoners en actievoerders beter met elkaar verbinden en laten samenwerken voor een gemeenschappelijk doel? Wat is de meerwaarde van samenwerking tussen welzijn, cultuur, huisvesting, tewerkstelling, onderwijs...? Wat zijn mogelijke valkuilen? Op welke manier kijk je naar jouw wijk of lokale gemeenschap en haar bewoners? Hoe laat je mensen over het muurtje kijken? Hoe kan je inspelen op de noden en op de veerkracht van bewoners? Hoe kan je mensen van verschillende horizonten in beweging zetten om samen aan sociale cohesie te werken?

In deze workshop deelden we onze ervaringen met verbindend en participatief werken. Betty D'Haenens (Hart boven Hard Brussel) gaf daar duiding en extra tips over participatieve methoden bij. Rik Baeten (Hart boven Hard Brussel) modereerde het gesprek. Stefan Klaes en Joke Claessens zorgden voor het verslag.

1. Ervaring 1 – openbaar vervoer in Gent (Winfried Huba)

Winfried voerde actie rond het plan van De Lijn om een aantal bushaltes af te schaffen in de buurt van sociale woonwijken in het Gentse.

Eerste actie: informatie verspreid over dit plan, met een oproep om te mailen naar het stadsbestuur. Via flyers en affiches in de sociale woonwijken en via mails. Dit heeft veel losgemaakt. Er waren ook contacten via het buurtwerk.

- Slogan: “Busje verdwijnt zo”
- Het buurthuis heeft een actie georganiseerd. Ook mensen met andere etnisch-culturele achtergrond werden betrokken.
- Lokaal dienstencentrum is een petitie gestart en ging daarvoor deur aan deur.
- Op google maps werd gekeken waar er zelfstandige zaken, diensten, verenigingen, ... langs het bustraject liggen die hier slachtoffer van zouden worden. Zij werden aangesproken om mee te tekenen.
- **Succesfactoren:**
 - Vertrekken vanuit concrete info.
 - Niet-digitale communicatie blijft belangrijk!
 - Humor en creativiteit (cf. slogan)

- samenwerking met verschillende partners, vb hier : de reizigersbond, lokaal dienstencentrum, ... Elke partner kiest hoe hij het aanpakt. Kosten kunnen gedeeld worden.
- Betty wijst op het boek **Raising Expectations (and Raising Hell)** van Jane McAlvey. Je kan vertrekken vanuit een colère van de mensen en die omzetten naar positieve dingen. *Community Organising*. Eerst ga je luisteren naar wat mensen bezighoudt, deur aan deur. Ten tweede maak je hen actor: geen oplossing bieden, maar samen een oplossing zoeken. Maak van de mensen onderdeel van de actie, met humor en creativiteit. Onderzoek wat hun talenten zijn en spreek hen aan op hun kunnen.

2. Ervaring 2 – meer groen in winkelstraat in Izegem (Justine Hollevoet)

Justine voerde actie rond de grauwheid van een winkelstraat te Izegem, naar aanleiding van de heraanleg van de straat. Er was een hoge parkeerdruk en te weinig groen. Ze maakten gebruik van de druk bezochte markt op zaterdag om de passanten aan te spreken over de problematiek. Aandacht vingen ze door het ombouwen van een parkeerplaats tot een groene oase met een grasmatten, tuinstoeltjes, een zandbak. Voorbijgangers konden ook aangeven waar ze nog meer groen wensden. Het was een positieve, leuke actie. Ze leidde echter niet tot het gewenste resultaat.

- **Leerpunten:**
 - Meer mensen betrekken en op de hoogte houden na de actie
 - Middenstanders betrekken
- **PARKING DAY** is een initiatief op Europees niveau waar telkens op de 3^e zaterdag van september actie wordt gevoerd om de heersende parkeerdruk ter discussie te stellen. Mensen nemen een parkeerplek in en doen er iets creatiefs mee. Op die manier kan je in gesprek gaan over de openbare ruimte.
- **Hoe omgaan met tegengestelde belangen?**

In dit geval waren er veel tegengestelde belangen. De winkeliers geloofden dat ze omzetverlies zouden lijden indien klanten niet voor de deur konden parkeren. Voor de bezoekers is de straat geen aangename ervaring.
- Betty wijst op de ABCD methode: **ASSETS BASED COMMUNITY DEVELOPEMENT**. Inventariseer de lokale krachten en sterktes van mensen, en vertrek van daaruit. Kijk wat ieder kan inbrengen. Bouw aan een vertrouwensrelatie en een gemeenschappelijk doel. Door samen te werken kan je het conflict te hanteren. Zorg voor verbreding en samenwerken met een brede basis. Je moet de handelaars ook meekrijgen om tot een oplossing te kunnen komen.
- (Partij)politieke oriëntatie mag niet beperkend werken. HART boven HARD is een pluralistische burgerbeweging. Een richtinggevend principe is om voor een actie nooit enkel met één politieke partij samen te werken.

3. Ervaring 3 – actie op 21 maart, actiedag tegen racisme, in Leuven (Koen Ooms)

Op 21 maart waren er op heel wat plaatsen in België acties tegen racisme. Koen organiseerde dit mee in Leuven. Via telefonische contacten werden mensen samengebracht en samenwerking tussen verschillende organisaties. Mensen werden gevraagd een A4 bord mee te brengen; die werden op een muur bevestigd. Men kreeg ook de gelegenheid er iets over te zeggen op de manifestatie. Er was heel wat interesse om verder contact te hebben. Corona maakt contact houden momenteel wel moeilijk, aangezien er niet kan samengekomen worden.

- **Succesfactoren:**

- 100-en telefoontjes plegen.
- Mensen een rol geven in de manifestatie.
- Mensen een forum geven om hun mening te uiten, een zichtbare bijdrage aan de manifestatie laten geven.
- Mensen en organisaties zijn zeer dynamisch. Het is belangrijk van je contacten op te volgen.
- Vermijd met losse flodders te schieten: een actie die veel lawaai maakt, maar waar verder niets uit voorkomt.

- **Krijttekeningen tegen racisme**

Op een Londens plein startte een 20-tal mensen, die krijttekeningen maakten tegen racisme. Tegen de avond was heel het plein gevuld met deelnemers.

- **I have a dream**

Koen wil in de toekomst verder werken aan dekolonisering en wil een ontmoetingscentrum opzetten. Hij wil ook in het sociale woonblok waar hij sinds kort woont zaken ondernemen. Als startpunt wil hij een bord voor communicatie voorzien. Koen citeert ook nog Martin Luther King.

- Binnen Hart boven Hard zijn mensen op verschillende fronten actief. We willen inspelen op actuele gebeurtenissen (lokaal of nationaal) én mensen bijeenbrengen, beweging maken.

Tip: kies bewust voor plaats van actie, om een bepaalde buurt te betrekken en werk met 2 sporen: mensen/groepen die al actief zijn én betrek nieuwe groepen.

4. Ervaring 4 – acties rond dekolonisering in Etterbeek (Rik Baeten)

Er werd een wandeling uitgetekend langs straatnamen, met toelichting over de rol van deze personen in het koloniaal verleden. Heeft maar beperkt plaats gevonden omwille van corona. Het is niet evident om met heterogene groepen te werken. Je kan de krachten bundelen rond gemeenschappelijke problematiek.

5. Ervaring 5 – buurtwerk Chambéry in Etterbeek (Betty D'Haenens)

Er zijn verschillende deelwerkingen, voor ouderen, jongeren, bouwproject (opleiding), sociaal restaurant. Er wordt jaarlijks een 'Parcours van de Solidariteit' georganiseerd. Iedereen, van alle deelwerkingen, werkt hieraan mee. Ook de technische medewerkers worden betrokken. Mensen die zelf in de wijk wonen en een taak opnemen op die dag, bv. bij het onthaal, bij de bar, die trekken veel mensen aan die ze kennen. Andere netwerken verbinden.

- Kruiden van kennis is een interessante methode van ATD – Vierdewereldbeweging en gericht op de volledige participatie van mensen in armoede. Het brengt mensen in dialoog rond bepaalde thematiek. Met mensen in een kwetsbare situatie, is het belangrijke eerst in homogene groep te werken. Pas als er vertrouwen is, kan je een heterogene groep vormen en kruiden met kennis van andere groepen. Als de ene groep verslag uitbrengt bij andere groep, laat die dan herformuleren wat ze gehoord hebben, want ze gebruiken een andere taal. Zo kunnen ze checken of ze elkaar begrepen hebben.
- Buurtwerk is een proces van jaren. Het belangrijkste is luisteren en vertrouwen winnen. Buurtwerk is maatwerk. Dring geen initiatief op.
- Pas methodes aan jouw specifieke situatie aan.
- Je hebt denkers en doeners. Bouw rond een 1^e kring (kerngroep) een 2^e en 3^e kring van mensen waarop je beroep kan doen. Betrek mensen voor iets concreets. Niet als bezigheidstherapie, maar ikv. de doelstellingen van de actie, bv. een naaigroep om kostuums te maken voor de Brusselse Zinneke Parade. Gaandeweg raken de mensen geïnteresseerd in de actie en meer betrokken. Spreek mensen aan op hun kunnen: hun zelfbeeld is vaak laag. Mensen denken dat ze niets kunnen.
- Suggestie: databank van kant-en-klare acties. Dit zou inspirerend zijn. Er wordt een forum ontwikkeld om binnen Hart boven Hard vlotter info uit te wisselen.
- Stefan vermeldt een handboek voor acties van stRaten Generaal.
- Betty vermeldt het **COCREATE** project, waar gezocht wordt naar een concreet gezondheidsmodel. Hier werken universiteiten, bewoners, ambtenaren en verenigingen samen als complementaire groepen aan een gezamenlijk project om hun kennis te delen. Doel is "gezondheid dichtbij mensen brengen". De partners hebben verschillende cultuur van werken. Zij leren heel veel bij van elkaar. Dat leidt tot transformatie. Een andere manier van samenwerken is nodig.
- Koen uit zijn bezorgdheid nog over de looptijd van 1 jaar van de campagne. We moeten zorgen dat we genoeg tijd hebben om te luisteren naar organisaties en mensen en dan versterken. 1 jaar is erg kort.

Conclusies

- Door vertrouwen te winnen, kan je het draagvlak vergroten.
- Start vanuit het ongenoegen en buig dat om tot een positieve energie.
- Doe aan maatwerk
- Werk procesmatig
- Werk met verschillende kringen
- Let op voor losse flodders
- Geïntegreerd werken, iedereen heeft zijn eigen stem.